

Юныгъом и 1-р — шІэныгъэм и Маф

**КІэлэеджакІохэу ыкІи студентхэу,
кІэлэегъаджэхэу ыкІи ны-тыхэу
лытэныгъэ зыфэтшыхэрэр!**

ТичІышІэгъу лыплэхэр!

МэфкІ шІагъом — шІэныгъэм и Мафэ фэшІ ты-
шфэгъушІо! КІэлэцІыкІухэм ягумэкІрэ ны-тыхэм ягу-
гъаплэхэмрэ адакІоу апэрэ одыджыным гушІуагъо кыыз-
дохы, кІэлэегъаджэхэм ыкІи ныбджэгъухэм адырІащт
зэІукІэгъухэм, хыугъэ-шІэгъэ гъэшІэгъонхэу къапшыль-
хэм, гъэхъэгъакІэхэм, шІэныгъакІэхэм а пстэури япхыгъэу
цыт.

Мы мафэм тащыц пэпчэ кІэлэегъэджэ гупсэу шІа-
гъэхэр ыгу къэкІыжыых, акІуачІэрэ ягуфэбагъэрэ кыт-
кІэхъухъэрэм апзэгъохыхэрэм афэрэз. Іоф мыпсынкІэу
агъэцакІэрэм, цІагъэу яІэм, ягуфэбагъэ, ягуетныгъэ апае
ахэм шІхъэкІафэ афашы.

Хабзэм итигъэрэлы шІхъаІэхэм зыкІэ ащыц кІэлэегъа-
джэхэм Іоф ашІэнымкІэ ыкІи кІэлэцІыкІухэр эджэн-
хэмкІэ ящыцІэгъэ амалхэр ягъэгъотыгъэнхэр. Ащ епхыгъэу
Урысыем гъэсэныгъэр гъэкІэжыгъэным шІофышхо убла-
гъэ цыхъу. Адыгэ Республикэм егъэдджэнымкІэ амалы-
кІэхэр, информационнэ шІыкІэхэр игъэкІотыгъэу цагъэ-
федэх, еджанІэхэм мылкъумкІэ яІофхэм языхт нахъ
агъэтэрэзыным дэлажэх. А Іофтхъабзэхэр зэкІэ зыфы-
тегъэпсыхъагъэхэр кыткІэхъухъэрэр тэрэзэу гупшы-
сшІухъу, цыІэныгъэм чанэу хэлажэхъу, тыхъэгъу нахъ
зтегъэпсыхъагъэ хъуным ялахышІу хапшыгъэу плугъэн-
хэр ары.

ЗэкІэ эджэхэрэм ыкІи езыхъаджэхэрэм тафэлъаІо псауныгъэ
пытэ, цыІэкІэшІу яІэнэу, Адыгэ Республикэмрэ ти Хэгъэгъушхоу
Урысые Федерациемрэ яфедэ зыхълэ Іофтхъабзэ пстэуми гъэ-
хъэгъэпсыхъагъэ ащашІынхэр!

**Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и
Тхъаматэ игуадзэу ІЭЩЭ Мухъамэд**

Юныгъом и 2-р — чІыдэгъэ, газ промышленностым иІофышІэхэм я Маф

**Адыгэ Республикэм и чІыдэгъэ, газ комплекс иІофышІэхэу
ыкІи иветеранхэу лытэныгъэ зыфэтшыхэрэр!**

**Шъуисэнхъат епхыгъэ мэфкІым — чІыдэгъэ, газ про-
мышленностым иІофышІэхэм я Мафэ фэшІ тыгу кыддеІэу
тышфэгъушІо!**

Угледороднэ сырьем икычІэщын, ащ цукъэбзын афэгъэ-
зэгъэ пстэуми — геологхэм, убырыуақІохэм, технологхэм,
псологъшІхэм мы мафэм ящытхъу тэІо.

Шъуегъуэ Іоф зэршІушІэрэм шІуагъэкІэ зэрэобществэу
хэгъэгум ичІычІэгъ байныгъэхэр егъэфедэ, зэпыу имыІэу про-
мышленностым, мэкъу-мэщым, транспорт комплексым
ахэр аІэкІэшІогъахъэ.

ЧІыопс гъэстыныпхъэ шІхъуантІэм икычІэщын Адыге-
им лъэшэу анаІэ щытырагъэты, шІолъырым иэкономикэ
илъэныкыохэу псынкІэу хъхъоныгъэ зышІырымэ ар зэу ащыц.
Газ кычІэщынІақІэхэр затІупыцхъэкІэ, ар нахъыбэу кычІа-
щынэу, хэбзІахъхэу бюджетхэм арыхъэхэрэм ахъхъонэу, со-
циальнэ лъэныкыомы зыкІыІэтынэу тэгъуэ.

ЧІыдэгъэ, газ промышленностым яІофышІэхэм опытыш-
хо зэрІагъэ, ІэпІэгъэныгъэшхо зэрэхэлъым яшІуагъэкІэ мы
ишІырылгышхохэр гъэцкІагъэ зэрэхъуцхъэм тицыхъэ телъ.

Псауныгъэ пытэ, насып, цыІэкІэ-псукІэ дэгъу шІушІэнэу,
Адыгэ Республикэм, зэдъити Хэгъэгъушхоу Урысые Федера-
циеи апае гъэстыныпхъэ-энергетикэ комплексым игъэ-
пытэнкІэ гъэхъэгъакІэхэр шІушІынэу шІуфэтІо!

**Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан**

**Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматэ игуадзэу ІЭЩЭ Мухъамэд**

Сабыйхэр кьоджэ
ыкІи кьэлэ урамхэр
къагъэкІэракІэу кьэ-
гъэгъэ Іэрам дахэ-
хэр алыгъхэу непэ
еджаплэхэм якІо-
лагъэх. Анахъэу
зимэфэкІыр апэрэу
еджаплэм кІохэрэр
арых. Мыгъэ АР-м
щыпсэурэ кІэлэцІыкІу
4700-рэ апэрэу
еджаплэм макІо.
БлэкІыгъэ илъэсым
елъытыгъэмэ, а
пчъагъэр нахъ макІ.
ШІэныгъэм и МафэкІэ
кІэлэеджакІохэми,
студентхэми тафэ-
гушІо ыкІи гъэхъэ-
гъэшхохэр ашІынхэу
тафэлъаІо.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илъэсыбэ хыугъэу шІуагъэ кытэу гъэсэны-
гъэм ыІэныкыо зэрэщылажэрэм, егъэджен-пу-
ныгъэ Іофыр гурыт еджаплэм нахъышІоу щызэ-
хэщэгъэным ышІхъэкІэ илахышхо зэрэхышІы-
хъэрэм, кыткІэхъухъэрэ ныбжыкІэхэм яегъэ-
джэнкІэ ыкІи яплункІэ гъэхъагъэхэр зеришІы-
гъэхэм афэшІ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо
Совет — Хасэм и Щытхъу тхылы фагъэшшоагъ
Уджыхъу Светланэ Казбек ыпхъум, Тэху-
тэмыкыое районымкІэ поселкэу Яблоневскэм
и МБОУ-у «Гурыт еджаплэу N 5-м» ипащэ егъэ-
джэн-пуныгъэ ІофымкІэ игуадзэ.

***

Илъэсыбэ хыугъэу шІуагъэ кытэу гъэсэны-
гъэм иІоф зэрэфэлажэрэм, кыткІэхъухъэрэ
ныбжыкІэхэм яегъэдженкІэ ыкІи яплункІэ гъэ-
хъагъэхэр зеришІыгъэхэм афэшІ Адыгэ Респуб-

ликэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу
тхылы фагъэшшоагъ **ХъакІэко Юлэ Налбый**
ыпхъум, Теуцожь районымкІэ селюу Краснэм
и МБОУ-у «Гурыт еджаплэу N 13-м» урысы-
бзэмрэ литературэмрэкІэ икІэлэегъаджэ.

***

Илъэсыбэ хыугъэу шІуагъэ кытэу егъэджен
Іофым зэрэпылтым, ІэпІэгъэныгъэ зэрэхэлъым,
творческэ екІоллакІэ ащ кызэрэфигъотырым,
ныбжыкІэхэм яегъэдженкІэ ыкІи яплункІэ гъэ-
хъагъэхэр зеришІыгъэхэм афэшІ Адыгэ Респуб-
ликэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу
тхылы фагъэшшоагъ **Русаней Петр Александр**
ыкыом, Красногвардейскэ районымкІэ селюу
Садовэм и МБОУ-у «Гурыт еджаплэу N 5-м»
тарихымырэ обществознаниемрэкІэ икІэлэ-
егъаджэ.

Мы аужырэ мзэз
зытІум кыкІоцІ ти-
гъунэгъу Краснодар
краим икьалэхэм
ыкІи икьоджэ псэ-
упІэхэм ащыцхэм
псыр акІэуагъ. Цыфхэм яунэхэр, ямылкъу зэрэчІа-
нагъэм дакІоу, нэбгырабэ хэкІодагъ. Анахъэу зи-
Іофхэр дэигъэ Крымскэ зтегъэпсыхъэжыгъэным,
псэупІэхэр чІэзынагъэхэм кІэу афэшІыгъэным е
афэщэфыжыгъэным пае федеральнэ гупчэм ыкІи
краим ябюджетхэм ахъэщхо кьатІупыцгы.
Унэгъуабэ унакІэхэм ачІэхъажыгъ, зыщыкІагъэхэм
игъэкІотыгъэ гъэцкІэжынынхэр арашІылагъэх, ау
зэкІэри зыпкъ рагъэуцожыгъ пІоным джыри пэчы-
жъэх. Псыр кызэрэкрорэмкІэ цыфхэм игъом макъэ
арагъэлугъэп, ащ кыхъэкІыкІэ ахэр фэмыхъазырхэу
кычІэкІыгъ, цыфыбэ хэкІодагъ. Зипшъэрылхэр
тэрэзэу зымыгъэцкІэгъэ пащэхэм ащыцхэр яІэ-
натІэхэм алуагъэкІыгъэх, пшъэдэкІыжъ арагъэ-
хыгъ. Ау зиунагъо, зиблагъэхэр чІэзынэгъэ цыф-
хэм сыда ащ къафишІэщтыр?

(ИкІгъух я 4 — 5-рэ н. арым).

Цыфхэм зыкъашІэжы, щыІэныгъэр лъэкІуатэ

ЯгумэкIыгъохэмкIэ зыкъыфагъэзагъ

Партиёу «Единая Россия» зыфилорэм и Тхьаматэу Дмитрий Медведевым и Общественнэ приемнэ зичэ-зыу зэлукIэгъухэр УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Натхьо Разыет джырэблагъэ щырилагъэх. ЗэкIэмкIи ащ нэбгырэ 12 фэдиз къекIоллагъ. Цыфхэр анахь зыгъ-гумэкIыщтыгъэхэр медицинэ ыкIи социальнэ Iэпылэ-гъухэр арых.

Апэу депутатим ригъэблэгъагъ Мыекъяупэ щыцэу, пенсиём щыIэ Лидия Киричук. Ар зыгъэгумэкIыщтыгъэр ильэс 49-рэ зыныбжэ ипшъашъэу Татьяна Имберевам ипсауныгъэ изытет ары. Ащ адэбз уз иI, апэрэ купым хэхьэрэ сэкъатныгъэ зыфагъэуцугъэхэм ащыщ. Ильэси-щым къехъугъэу ипшъашъэ адэбзым пае «Мерин» ыкIи «Талидомид» зыфалорэ уц лъапIэхэр ещфых. Ау уцым ишIуагъэ къе-мыкIыжъэу, изышъогу (дозэм) хигъэхъон фаеу хъугъэ, ащ къы-хэкIэу ипчъагъэкIэ нахьыбэу ащэфын фае. Лидие къызэри-лорэмкIэ, уцыр лъапIэ ыкIи гъо-тыгъуай, ар къызыIэкIагъэхъа-нэу амал яIэжъэп. Ащ пае де-путатим лъэлукIэ зыкыфигъэ-загъ ишIуагъэ къаригъэкIынэу. Натхьо Разыет бзылфыгъэм иуэхэр зэрытхэгъэ тхьапэм зызы-щегъэгъозэ нэуж Адыгеим къы-

щыфагъэунэфыгъэм къыщымы-уцухэу Урысыем икъэралыгъо Iэзэплэ учреждениехэм ащыщ-хэм шаушлъэкIун зэрэфар къа-риIуагъ. Москва зэрэкIошт гъо-гу уасэмкIи, зэраушлъэкIуштым-кIи, уцэу ащэфыштымкIи ыпIэ хэмылэу къазэрадэлэпылэштым-кIэ депутатим ыгъэгугъагъэх.

Нэужым Джэджэ районим щыпсэурэ Мамрыкъо Джамкы-лыщ депутатим зыкыфигъэ-загъ. Станицэу Джэджем дэт къэхалъэм чIыплэу ыубытырэм хэгъэхъогъэным пае ящыкIэгъэ ахьшэмкIэ Натхьо Разыет Iэпы-Iэгъу афэхъунэу къелъэлугъ. Ха-бзэр къадемылэшъуми, гупыкI зилэ горэ депутатим къафигъо-тымэ зэрагъопэщтыр хульфы-гъэм къылуагъ. Амалэу щыIэм-кIэ Джэджэ районим кыкIыгъэ лыкIом Iэпылэгъу зэрэфэхъу-щтыр Р. Натхьом къыхигъэщыгъ. НэмыкI социальнэ Iофыгъо-

хэми агъэгумэкIырэ цыфхэми депутатим зыкыфагъэзагъ. Ахэр чIыгу Iахъхэм ягошын, Хэгъэгу зэошхом иветеранхэм, сэкъатны-гъэ зилэхэм яфитыныгъэхэр къэ-ухъумэгъэнхэм, медицинэм ыльэ-ныкъокIэ щыIэ гумэкIыгъохэр дэгъэзыжыгъэнхэм, полициём икъулыкъушIэхэм яIофшIэн зэрэзэхашэрэм икъу фэдизэу цыфхэр зэрымыгъэразэхэрэм, пенсиём епхыгъэ Iофыгъохэм афэгъэхыгъагъэх.

ЗэлукIэгъур зэрэкуагъэм зэ-фэхъысыжъхэр къыфишIыхэзэ Натхьо Разыет къызэриIуагъэм-кIэ, партиёу «Единая Россия» зыфилорэм и Тхьаматэу Дмитрий Медведевым и Общественнэ приемнэ мы ильэсымкIэ мыр ятфэнэрэу цыфхэм ащыIокIэ, ягумэкIыгъохэм защегъэгъуа-зэ. IэнатIэмкIэ зэшIокIэу иIэм елытыгъэу хэбзэ къулыкъоу ти-республикэ итхэри, УФ-м къы-зэлъиубытыхэрэми зафигъазэ-зэ, ахэм яамалхэмкIэ цыфхэм ящыкIэгъэ Iэпылэгъур арегъэ-гъоты.

— КъыхэкIых цыфхэм ялъэ-лукхэр хэбзэгъэуцугъэм къыди-лпытэрэ шапхъэхэм адимыштэ-хэу. Ащ фэдэхэм зэхэфынхэр афэтэшIых, къагурытэгъало ха-бзэу щылэр уукъо зэрэмыхъу-щтыр. Ащ елытыгъэу тизекIуа-кIэхэри зэфэхъафых. ЩыIэх ахьшэ Iофыр къэзыIэтыхэрэри, ыкIи ахэр зэхэпфынкIэ нахь къы-ных. Сыда Iломэ хабзэм къы-дилыгъэу тэ ащ фэдэ фонд тилэп. Ащ къыхэкIыкIэ къэралыгъом ыкIи республикэм япащэхэм тьялэIуэз, шъхъадж амалэу иIэм елытыгъэу цыфхэм тилэпы-Iэгъу зэрядгъэкIыштым ыуж тит, — къылуагъ Натхьо Разыет.

КИАРЭ Фатим.
Сурэтыр Iэшъынэ Аслъан тыхыгъ.

ШэпхъакIэхэм адиштэхэу зэхашщэщтых

БлэкIыгъэ гъубдж мафэм Адыгэкъалэ икIэлэгъаджэхэм ильэсыкIэ еджэгъум ипэгъокIэу зэхашэ хэбзэ конференциер щы-лагъ. Зытегушчылагъэхэр гъэсэны-гъэр къалэм нахьышIоу щызэ-хэщэгъэным фэшI Iофтхьэбзэ зэ-фэшъафхэу зэшIохыгъэнхэ фаехэр арых. ЗэлукIэм псалъэ къышшишIыгъ къалэм гъэсэны-гъэмкIэ игъэлорышIаплэ ипащэ иIэнатIэ зыгъэцэкIэрэ НатIэкъо МулиIэт.

Ащ къызэриIуагъэмкIэ, гъэсэ-ныгъэр нахьышIоу гъэпсыгъэ-ныр зэшIохыгъэным фэшI пшгъ-рылгъэу къэуцухэрэм ащыщых кIэлэгъаджэм илэжъапкIэ къэлэ-тыгъэныр, кIэлэгъаджэхэр зы-щыпсэухэрэ чIыплэхэм ямылгы-тыгъэу зэкIэри дэгъоу еджэным пае ящыкIагъэр ягъэгъотыгъэ-ныр, еджаплэхэр зэтэгъэпсыхъэ-гъэнхэр, кIэлэгъаджэхэм дэгъоу Iоф ашIэным фэшI непэрэ уахъ-тэм диштэу яшIэныгъэ хэгъэхъо-гъэныр, яшапIэхэм яIофшIаплэ нэмыкIэу гъэпсыгъэныр.

Адыгэкъалэ гъэсэныгъэм фэ-гъэзэгъэ еджаплэу 7 дэт. Ахэм нэбгырэ 1810-рэ ащеджэ.

БлэкIыгъэ ильэс еджэгъум гу-рыт еджаплэхэр нэбгыри 160-мэ къаухыгъ. Ахэм ащыщэу 8-мэ дышъэ ыкIи 6-мэ тыжын бгъэ-халхъэхэр къахыгъэх. Я 9-рэ классыр, шэпхъакIэхэм адиштэу ушэтэныр атыхи, ныбжыкIи 195-мэ дэгъоу къаухыгъ. Къэ-лэ олимпиадэхэм кIэлэгъаджэ-кIэ 550-рэ, республикэ олимпиадэ-хэм — 68-рэ ахэлэжъагъ. Адыгэ Республикэм истипендиэ зра-тыхэрэм къалэм икIэлэгъаджэ-кIуи 2 ахэфагъ. Лъэцэр Марзыет те-кIоныгъэ зэфэхъафхэр спор-тымкIэ къызэрэдихыгъэм фэшI республикэм ишIухъафтын къы-ратыгъ. Апэрэ гурыт еджаплэм икIэлэгъаджэу Мария Гребен-щиковам Урысые Федерациём

ишIухъафтынэу сомэ мин 30 къыфагъэшъошагъ. Студенткэу Дэгүф Иринэ Адыгэ Республи-кэм ишIухъафтынэу къылэжыгъэ сомэ мини 10.

Адыгэкъалэ иадминистрацие зигъот мэкIэ унагъохэу зикIа-лэхэр еджэхэрэм сомэ мини 146-рэ афитыгъ. Анахь къахэ-щыр кIэлэгъаджэу ыкIи студент 49-мэ стипендиэхэр аратых.

Сабый 918-у тинесурэ мафэ зыфэдэщтыр зэлытыгъэхэр зы-щаплухэрэм яIофшIэн тэрзэу зэхашгъэныр мэхъанэшхо зра-тырэ Iофыгъохэм ащыщ. Ахэм ягъэшхэн зэрэгъэпсыгъэм анаIэ ренэу тырагъэты. КIэлэцIыкIу Iыгъыплэхэм кIэлэплу 74-рэ ащэлажъэ. Ахэм япроцент 40-мэ апшгъэрэ категория яI, процент 70-мэ ильэс 15-м ехъурэ кIэлэ-цIыкIухэм Iоф адашIагъ. Ахэр сабыйхэм яплун-гъэсэн агу еты-гъэу дэлажъэх, непэрэ мафэм ишапхъэхэм адиштэу яIофшIэн-хэр зэхашэх. КIэлэплухэм яшIэ-ныгъэ ренэу хагъахъо, зэнэкъо-къу зэфэхъафхэми ахэр ахэ-лажъэх. Адыгеим икIэлэплу анахь дэгъур къыхэхыгъэным фэгъэ-хыгъэ республикэ зэнэкъокъу-хэм аужырэ ильэс зэкIэлъыкIо-хэм къалэм икIэлэплу 23-мэ те-кIоныгъэ ыкIи хагъэунэфыкIырэ чIыплэхэр къащыдахыгъэх.

КIэлэгъаджэхэм язэлукIэ къышчыгушчылагъэх, гъэсэныгъэр нахьышIоу зэхэщэгъэнымкIэ гъэхъагъэхэр ашIынхэу, ильэ-сыкIэ еджэгъум гъунэпкъакIэхэр шапхъэнхэу, псауныгъэ пытэ яIэнэу къащыфэлэIуагъэх Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ иминистрэу Хьуажэ Аминэт, Адыгэкъалэ иадминистрацие ипащэу Хьа-тэгъу Налбый, народнэ депутат-хэм якъэлэ Совет итхьаматэу Лыхъэс Юрэ.

НЭХЭЕ Рэмзан.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ коммиссиие иунашъу

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат ихэдзын тедзэу 2012-рэ ильэсым чъэпыогъум и 14-м щылэщтым пае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынымкIэ кандидатхэу политикэ партиёу «Урысыем илиберальнэ-демократическэ партиё» и Адыгэ шьолъыр къутамэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 25-мкIэ къыгъэлэгъуагъэхэм яспискэ ехыллэгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат ихэдзын тедзэу 2012-рэ ильэ-сым чъэпыогъум и 14-м щылэщтым пае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынымкIэ кандидатхэу политикэ партиёу «Урысыем илиберальнэ-демократическэ партиё» и Адыгэ шьолъыр къутамэ Тэхъутэмыкье районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 25-мкIэ къыгъэлэгъуагъэхэм яспискэ къэгъэшъыпкъэ-жыгъэным пае документхэм ахаплъи, Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэ-дзын ехыллэгъ» зыфилорэм ия 25-рэ, ия 37-рэ, ия 38-рэ статьяхэм адиштэу Адыгэ Республи-кэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ коммиссиие **унашъо ышIыгъ:**

1. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынымкIэ кандидатхэу поли-тикэ партиёу «Урысыем илиберальнэ-демокра-тическэ партиё» и Адыгэ шьолъыр къутамэ Тэ-хъутэмыкье районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 25-мкIэ къыгъэлэгъуагъэхэм яспискэу зы нэбгырэ зэрытхэр къэгъэшъыпкъэжыгъэнэу.

2. Политикэ партиёу «Урысыем илиберальнэ-демократическэ партиё» и Адыгэ шьолъыр къу-тамэ иуполномоченнэ лыкIо Адыгэ Республи-кэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутаты-

нымкIэ кандидатхэу политикэ партиёу «Урысыем илиберальнэ-демократическэ партиё» и Адыгэ шьолъыр къутамэ Тэхъутэмыкье районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 25-мкIэ къы-гъэлэгъуагъэхэм яспискэу къагъэшъыпкъэжы-гъэм икопие етыгъэнэу.

3. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынымкIэ кандидатхэу поли-тикэ партиёу «Урысыем илиберальнэ-демо-кратическэ партиё» и Адыгэ шьолъыр къутамэ Тэхъутэмыкье районымкIэ зы мандат зилэ хэ-дзыплэ коеу N 25-мкIэ къыгъэлэгъуагъэхэм яспискэу къагъэшъыпкъэжыгъэм икопие Тэхъу-тэмыкье районым хэдзынхэмкIэ ичIыплэ комис-сие IэкIэгъэхэгъэнэу.

4. Мы унашгор гъэзетхэу «Советскэ Адыге-им», «Адыгэ макъэм» къащыхэутыгъэнэу ыкIи Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ ко-миссиие официальнэ сайтэу Интернетым щыриIэм игъэхъэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ коммиссиие итхьаматэу Н. А. СЭМЭГУ

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ коммиссиие исекретарэу Ф. З. ХЪАЦАЦ
къ. Мыекъяупэ,
шышъхьэIуэм и 27-рэ, 2012-рэ ильэс
N 7/33-6

ШIухъафтынхэр афишIыгъэх

Хабзэ зэрэхъугъэу, мы аужырэ ильэсхэм Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу Сапый Вячеслав еджаплэм апэрэу чIэхъашт сабыйхэр егъэгумIох.

Джащ фэдэу мы мафэхэм ежэ зэпхыгъэ хэдзыплэ чIыплэм щы-псэурэ сабыи 122-мэ шIухъафтынхэр афишIыгъэх. «Апэрэу еджа-плэм сыкIуагъ» зыфилорэ нэпэеплэ альбомхэмрэ шIухъафтын зэ-фэшъафхэмрэ апэрэ классым кIошт кIэлэгъаджэу цыкIухэм де-путатим аритыгъэх.

ПАТIЫКЪО Анет.

КъэфэбэжышIт

ШышъхьэIу мазэу икIыгъэм иаужырэ мафэхэм ошхыхэр къы-зэкIэлъыкIуагъэх, жыбгъэшхуи хэтэу лъэшэу къешхышIтэуи ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ къулы-къым макъэ къыгъэлэуи къыхэ-кIыгъ. Джыри ошхышхохэр щы-Iэнхэу къэбар зэхэтхыгъ. Ащ фэ-дэу жьэу бжыхьэр къэкIуагъэ-мэ, тапэкIэ ом узышчышынэн зэ-хъокIыныгъэхэр фэхъушIхэмэ зышхыдгъэгъуазэ тшIоигъоу псэ-умэ апэу УФ-м ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ и Министерствэ АР-мкIэ и ГъэлорышIаплэ тытеуагъ. Ащ къызэрэщытаIуагъэмкIэ, ошхышхохэр текIыгъэх, псыхъо-хэм псэу адэтым къыхахъоуи къыхэкIышIт, ау ар шапхъэмэ ашIокIынэу щынагъо щыIэжъп.

Синоптикхэм къызэрэтыгъэм-кIэ, бжыхьэм джыри зыкыгъэ-лъэгъон гухэлъ иIэп, «бабье ле-то» зыфалорэмэ тежэн тлэ-э

кIышIт. УФ-м и Гидрометеогуп-чэ къызэритырэмкIэ, Урысыем иевропейскэ лъэныкъо щыфэ-бэшт, Юныгъо мазэм ишапхъэ-хэм температурэр ашIокIышIт. Къыблэ шьолъырым фабэр чэ-щым градус 17 — 19-м, мафэм 29 — 31-м щынэсышIт. Адыге-им исиноптикхэм къызэрэты-рэмкIи, республикэр чIыплэ фа-бэхэм къахеубытэ. Юныгъом и 9 — 10-м адэжэ макIэу къе-шхынкIэ энэгъухэу ары къызэра-луагъэр.

СыдигъокIи гъатхэмрэ гъэма-фэмрэ игъом «къахIохэмэ» тшIоигъу, ащыщ ипалъэ блэкIы-гъэу къытшыхъумэ, тыгу квео, ау бжыхьэмрэ кIымафэмрэ на-хьыбэмкIэ тязэрэп. Арышъ, бжыхьэр «къэгъушъошIтэу» зэра-луагъэм тегъэгумIо, ар шъып-къэу къычIэкIынэуи тэгугъэ.

ХЪУТ Нэфсэт.

КЪЭБАРЫШУ

Кризисыр зэпачы

Республикэм икьэлэ шъхьагэ кьыдэгъэкIыжынымкIэ хьызмэт-шIапIэхэм ялофшIэн зэрэхагъа-хьорэр экономикэмкIэ Мыекъуапэ икомитет кьытыгъ. Ильэсым иапэрэ

мэзих гъэхьа-гъэу ашIы-гъэхэм кьы-зэрагъэла-гъорэмкIэ, гъэрэкIо кьа-лэм ихъыз-мэтшIэпIэ 22-мэ ащы-щэу 5-р ары зIофшIэн кьышъы-гъэкIагъэр. И к I ы г ь э и л ь э с ы м елытыгъэмэ, ар кьэбар гушIуагъу, сыда пIомэ ащыгъум ятIонэрэ хьызмэтшIапIэ пэпчэ ипшъэрылъхэр фэгъэ-цэкIэгъагъэхэп. Мэзихым тефэу продукциие ыкIи фэлэ-фэшIэ зэфэ-

шъхьафхэм якьыдэгъэкIынрэ ягъэ-цэкIэнрэ афэгъэхьыгъэу агъэнэфэ-гъагъэр проценти 102-у агъэцэ-кIагъ. Иофэу ашIагъэм сомэ мил-лиарди 5,5-рэ кьыпэкIэкIуагъ, ащ кьыдэгъэкIыжыныр «зылэхъэгъэ» кризисым хэкIыжыныу зэрэригъэ-жыагъэр кьеушыхьаты.

Анахь хьызмэтэхьэпIэ зэтэгъэ-псыхьагъэхэу Мыекъуапэ дэтхэм ялофшIэн хагъэхьонэу кьызыхэкIы-гъэр ахэр зэрагъэкIэжыгъэхэмрэ ящыкIэгъэ Iэмэ-псымакIэхэр зэрэ-зэрагъэгъотыгъэхэмрэ ары.

Зиофхэр кIэкIыхэу, зигъэхьа-гъэхэм ахэгъэхьуагъэхэм ащыщых компаниеу «Питейный домыр» — мэзи 6-мкIэ агъэнэфагъэр проценти 182,5-кIэ ыгъэцэкIагъ, шэ комбинатэу «Адыгейский» зыфи-Iорэр — проценти 116,8-рэ, пив-шI заводэу «Майкопскэр» — проценти 115,2-рэ, комбинатэу «Картонтарэр» — проценти 111-рэ. (Тикорр.).

ТхьамэфитIум — килограммитIу фэдиз

Наркотикхэр хэбзэнчъэу гъэзе-кIогъэнхэм пэуцужьыгъэнымкIэ кьулыкьоу Адыгэ Республикэм щызэхашагъэм шышъхьэIум и 7-м кьыщегъэжыагъэу и 14-м нэс ригъэкIокIыгъ «Досуг» алуи зэ-джэгъэхэ ИофшIабзэр. Ащ ыцIэ кьызыригъэнафэрэмкIэ, наркополи-цейскэхэм пшъэрылъэу ялагъэр цIыфхэр, анахьэу ныбжьыкIэхэр ыкIи зихэхьогъухэр, бэрэ зэкIолIэ-хэрэ зыгъэпсэфыпIэ чIыпIэхэм нар-

котикхэр къащекIокIэхэм гъэунэ-фыгъэныр ары.

Урысыем и ФСКН Краснодар краймкIэ и Регион гъэIорышIапIэ АР-мкIэ и Къутамэ ипресс-къулы-къу кьызыритырэмкIэ, наркополи-цейскэхэр кафехэм, бархэм, чэц клубхэм язакъоп зыдэщылагъэхэр, наркоманхэр зыщызэлукIэхэрэ чIыпIэу цIыфхэм «цыхьэшIэгъу те-лефонымкIэ» къаIохэрэми псын-кIэу анэсыщтыгъэх. Джыри зэ шъу-

гу кьэтэгъэкIыжы «цыхьэшIэгъу телефон» иномер: 52-48-44-рэ.

Ащ фэдэ профилактикэ ИофшIэ-ным изэфэхьысыжъэу пресс-къу-лыкьум кьытыгъэм кьегъэлагъо наркополицейскэхэм яшъыпкъэу Иоф зэрашIагъэр. ТхьамэфитIум кьыкIоцI ахэм административнэ правуэкьоныгъэ 17 кьыхагъэщыгъ, уголовнэ Иофи 7 кьызылаухыгъ, наркотик зэфэшъхьафхэу кило-граммитIу фэдиз къахахыгъ (грамм 1880,3-рэ). Ау етIани упчIэ къуцу: тхьамэфитIум ащ фэдиз наркотик хэбзэнчъэу агъэфедэу кьыхагъэ-щыгъэмэ, сыд фэдица цIыфхэм непэ ахэлъыр, кьырагъэкIокIырэр..? (Тикорр.).

КЪОЛЪХЪ ТЫН-ИХЫНЫМ ЕБЭНЫГЪЭНЫР

Шапхъэхэр агъэцэкIэжыых

Политикхэм, цIыф кьызыры-кIохэм кьызыралорэмкIэ, къоль-хъэ тын-Ихыным сыдигъуи об-ществэм чIыпIэ щырилагъ, тыди ущылукIэнэу щытыгъ ыкIи ар кьэбгъэуцупэн плъэкIыштэп. Ау бэдзэр зэфышъытIэ щылакIэм тыхэгъэу зытэхьагъэм кьышъы-ублагъэу Урысыем ар «узы хьы-лъэ» щыхъугъ пIомэ ухъуко-щтэп. ЯшIоигъоныгъэхэр пхыра-гъэкIынкхэм фэшI къольхъэты-ным цIыфхэр хэшагъэ зэрэхъу-гъэхэм имызакъоу, «откаткIэ» заджэхэрэ шIыкIэри УрысыякIэр ары кьызышъежыагъэр. Пстэуми анахь гъэшIэгъоныр Иофыгъо зэ-фэшъхьафхэм язэшIохын пэIуа-гъэхьашт бюджет ахьцуу къафа-тIупщыгъэм щыщ Iахь унашъом кIэтхэгъэ пашэм физикIэгъэкIо-жыгъэным шIыкIэр гупчэм кьыше-жыи, хабзэм адрэ илэгъапIэхэми зэралгыIэсыгъэр ары. Хэгъэгум ипашэхэм къагурыIуагъ а тхьа-мыкIагъом обществэм лъэшэу зызэрэциушъомбгъугъэр ыкIи бэнэ лъэш ащ ешIылIэгъэн зэрэ-фаер. А кьиныгъор дэгъэзыжы-гъэным кIэщакIо фэхъугъ Уры-сые Федерацием и Президенты-гъэу Дмитрий Медведевыр. Ащ игукъэкIкIэ къольхъэ тын-Ихы-ным игъогупэ пыбызкIыгъэным фэгъэхьыгъэ Федеральнэ хэбзэ-гъэуцугъэу «Къольхъэ тын-Ихы-ным пэуцужьыгъэныр» зыфи-Iоу номерэу 273-ФЗ зытетыр 2008-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 25-м аштагъ. Ащ ыгъэнэфэрэ шапхъэхэм арыгъуазэхэзэ, ми-нистерствэ ыкIи кьулыкьэу зэфэ-шъхьафхэм якIоцI ИофшIэн зэрэ-зэхэшэгъэщтым ехьылIэгъэ Иофы-гъохэр агъэнэфагъэх, къольхъэ тын-Ихыныр бгъэфедэн умылъэ-кIынуу агъэпсы. Адыгэ Респуб-ликэм псэолъэшIынымкIэ, транс-

портымкIэ, гъогу ыкIи псэупIэ-коммунальнэ хьызмэтхэмкIэ и Министерствэ хэбзэгъэуцугъэм ыгъэнэфэрэ шапхъэхэр сыдэу-щтэу шагъэцэкIэжыыхэра, къоль-хъэ тын-Ихыным бэнэн лъэш ешIылIэгъэным фэшI сыд фэдэ Иофыгъоха щызэрахъэхэрэр? А упчIэмкIэ зыфэдгъэзагъ мини-стрэм игуадзэу Николай Януш-кевич.

Ащ кьызырэтфIотагъэмкIэ, къольхъэ тын-Ихыным иамалхэр кьэзытыхэрэ зельэшъон ыкIи нэ-мыкI бюрократие зекIуакIэхэр кьыхэмыфэхэу кьэралыгъо фэлэ-фашIэхэр икьу фэдизэу ыкIи дэ-гъоу афагъэцэкIэхэу гъэпсыгъэн гухэлъым фэшI, министерствэм административнэ регламентипIэ шагъэфедэ. Ахэр дэх имыIэу зэ-рагъэцэкIэхэрэм ишIуагъэкIэ къольхъэ тын-Ихыным уфэзы-цэн зылгъэкIышт шIыкIэхэу шы-Iэхэр дэгъэзыжыгъэхэ хъугъэ. Джащ фэдэу къольхъэ тын-Ихы-ным пэуцужьыгъэным ехьылIэ-гъэ плани зэхагъэуцуагъ, кьэра-лыгъо гражданскэ кьулыкьушIэ IэнатIэхэм алуагъэхьаштхэр кьы-зыхахыштхэр агъэнэфагъ. Феде-ральнэ хэбзэгъэуцугъэу «Къольхъэ тын-Ихыным пэуцужьыгъэным ехьылагъ» зыфиIорэм кьызыр-эциIорэм тетэу, зэкIэ министерствэ-м Иоф щызышIэхэрэм, яшъхъэ-гъусэхэм ыкIи зыныбжэ имы-къугъэ ялфыгъэхэм фэдэу къа-IэкIэхьагъэр, мылькоу яIэр ыкIи мыльку мэхьанэ зигъэшъэрылъ-хэу зыфащIыжыгъэхэр кьэзы-ушыыхьатыхэрэ тхьылъхэр къаты-гъэх, ахэр икьу фэдизэу зэрэгъэ-псыгъэхэр ыкIи шъыпкъагъэу ахэлъыр ауплгъэкIугъ.

— Адыгэ Республикэм и Лы-шъхъэ 2010-рэ ильэсым чъэпы-огъум и 15-м номерэу 108-рэ зы-

тетэу кьыдигъэкIыгъэ унашъом ыгъэнэфэрэ пшъэрылъхэр дгъэ-цэкIэжыыхэзэ, — еIо Николай Янушкевич, — кьэралыгъо граж-данскэ кьулыкьушIэхэм яIэнатIэ епхыгъэ зекIуакIэхэу къахэфэнхэ фадехэр зэрагъэцэкIэжыыхэрэм ыкIи яшIоигъоныгъэхэм япхыгъэ зэмышIуныгъэхэр дэгъэзыжы-гъэнхэм фэгъэзэгъэ комиссие ти-министерствэ щызэхэтщагъ. Лэ-жыапкIэ зыпылгъ нэмыкI ИофшIэн-хэу агъэцэкIэхэрэм яхьылIэгъэ кьэбархэу гражданскэ кьулы-къушIэхэм къатыгъэхэм комис-сиер ахэлплэ, министерствэм къольхъэ тын-Ихыным чIыпIэ щыримыIэу гъэпсыгъэным фэшI, джащ фэдэу комиссием хэбзэ-ухъумэкIо кьулыкьухэм зэпхы-ныгъэхэр адыриIэх. ЗыгорэкIэ къольхъэ тын-Ихыным нэшанэ зигъэ-хэбзэуконыгъэхэр министр-ствэм щызэрахъагъэхэмэ, ахэр кьыхэгъэщыгъэнхэм ыкIи уплъэ-кIугъэным шIыкIэу пылгъым на-хьыбэу шIуагъэ кьегъэтыгъэным фэшI, Федеральнэ хэбзэгъэуцу-гъэу «Къольхъэ тын-Ихыным пэ-уцужьыгъэным ехьылагъ» зы-

гъагъэхэм ехьылIэгъэ кьэбархэр кьызыратырэ шIыкIэр.

Джащ фэдэу министрэм игуа-дзэ кьытиIуагъ псэолъэшIыным-кIэ, транспортымкIэ, гъогу ыкIи псэупIэ-коммунальнэ хьызмэт-хэмкIэ Министерствэм къольхъэ тын-Ихыным чIыпIэ щыримыIэу гъэпсыгъэным ехьылIэгъэ нэ-мыкI Иофыгъохэри зэрэзрахъэхэ-рэр. ГушIэм пае, ежъхэм ыкIи кьапхыгъэ кьулыкьухэм зэхагъэ-уцорэ норматив хэбзэ тхьылъхэм япроектхэм къольхъэ тын-Ихы-ным иамалхэр кьэзытыхэрэ нэ-шанэхэр зэрэхэмылхэр уплъэ-кIугъэным фэшI ахэр экспертизэ зэрашIырэ шIыкIэр агъэнэфагъ. Ащ имызакъоу, ежъхэм янорма-тив хэбзэ тхьылъхэу Адыгэ Рес-публикэм иминистрэхэм я Каби-нет шаухэсынхэу рахьылIэхэрэр Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ-рэ Адыгэ Республикэм иминист-рэхэм я Кабинетрэ я Админист-рацияе хабзэмкIэ и ГъэIорышIапIэ щауплъэкIужыыхэш, зыгорэкIэ мытэрэзыныгъэ кьыхагъэщымэ, псынIкIэу дагъэзыжы.

Министерствэм ИофышIэхэм-

кIэ икьулыкьэуи къольхъэ тын-Ихы-ным пэуцужьыгъэным ехьы-лэгъэ ИофшIэнхэр зэрехъэх. Къо-лхъэ тын-Ихыным чIыпIэ щыриIэным гуафэ фэозыгъэ-шIырэ кьэралыгъо гражданскэ кьулыкьушIэ IэнатIэхэр зезыхъэ-хэрэм япшъэрылхэр зэрагъэцэ-кIэжыыхэрэм ехьылIэгъэ уплъэ-кIун зэхищагъэу, ащ фэдэ кьулы-къушIэхэм ренэу ыналэ атыре-гъэты, альэплъэ. Ащи изакъоп. Кьэралыгъо кьулыкьушIэхэм зэшIуахырэм е зыщылажъэхэрэм епхыгъэ зекIуакIэхэу къахэфэн фадехэу Урысые Федерацием и Президент и УказкIэ ыухэсыгъэ-хэм агъэнэфэрэ шапхъэхэр Ио-фышIэхэмкIэ кьулыкьум мини-стерствэм Iут пстэуми алъыгъэ-Iэсыгъэх.

— Къольхъэ тын-Ихыным пхьашэу пэуцужьыгъэным ехьы-лэгъэ Иофыгъохэу ыпшъэкIэ зи-гугъу кьэсшIыгъэхэм ямызакъоу, — кьыIотагъэхэм къахэгъэхъо-жы Николай Янушкевич, — шIыкIэ зэфэшъхьафхэм атегъэ-псыкIыгъэу цIыфхэм ыкIи юри-дическэ лицокIэ алътыхэрэм къатыгъэ тхьаусыхэхэм мини-стерствэм шахэплъэх. Ащ пае дао зигIэхэр министрэм регъэблагъэх. Тхьаусыхэхэм агъэнэфэрэ шыкIа-гъэхэр дэгъэзыжыгъэнхэм ехьы-лэгъэ Иофыгъохэу зэрэхъэхэрэм яуплъэкIужыны дгъэлъэшыгъэ.

Урысыем щыхъурэ-щышIэ-хэрэм яхьылIэгъэ кьэбархэу гуп-чэ гъэзетхэм, телевидением кьыт-лягъэIэсыхэрэм нафэ кьызыра-шIырэмкIэ, къольхъэ тын-Ихы-ным рашIылIэрэ бэнэныгъэм мы кьиныгъор дигъэзыжыгъэу джы-рэкIэ кьызыщыгъэхъугъуай. Ауми, хабзэм етыгъуагъэр зэго-рэм кьызыраубытышIыр, пшъэдэ-кIыжэ зэрэрагъэхьышIыр мыль-кум пэблэгъэ IэнатIэ зезыхъэхэ-рэм къагурыIоу ыублагъэкIэ энэ-гуагъо.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

2012-р — ТАРИХЪЫМ И ИЛЬЭС

ТиблэкIыгъэ щыщ пычыгъохэр

Тиэрэ ия 79-рэ ильэс вул-канэу Везувий чIым кьы-чиутыгъагъ. Къалэхэу Пом-пей ыкIи Геркуланум а ду-нэекьутэжыым хэкIода-гъэх.

***

1451-рэ ильэсым зэлъа-шIэрэ географэу, ушэтэкIо инэу Христофор Колумб кьэхъугъ. 1492-рэ ильэсым ащ апэрэу Америкэр кьы-хигъэщыгъ. Колумб кьызы-хэкIыгъэхэр Зихием кьы-кIыхи Венецием псэупIэкIэ кIожьыгъагъэх, ыужыIо-кIэ — Испанием кощы-жыыгъагъэх.

***

1382-рэ ильэсым Уры-сыем топыдзэ щызэтыра-гъэпсыхъэгъагъ. Нэгъой хъанэу Тохтамыш Москва кьызыкIум, пыир зэкIадзэ-жынымыкIэ ар апэрэу агъэ-федэгъагъ.

***

1910-рэ ильэсым шIушIа-кIоу, Нобель ипремие ила-уреатэу Мать Терезэ (Агнесс Гонджа Бояджину) кьэ-хъугъ.

***

1943-рэ ильэсым, шы-шъхьэIум ыкIэм, Курскэ

зэуапIэм дэжъ советскэ дзэкIолIэхэм нэмыц-фашис-тыдзэхэр щызэхакъута-гъэх.

***

1935-рэ ильэсым Крем-лым ибашнехэм атеты-гъэ шъхьытIу бгъэжъхэр жьогъо кьопитфхэмкIэ зэблахъугъэх.

***

1730-рэ ильэсым пщэу Алексей Черкасскэм Алек-сандр Невскэм иорден фа-гъэшошагъ.

***

1949-рэ ильэсым акаде-микэу И.В. Курчатовым ыпкъ кьыкIыкIэ, ащ Iэ-шъхьэтетыгъор зэрихъэзэ, СССР-м атом бомбэр апэ-рэу цаушэтыгъагъ.

***

1914-рэ ильэсым Санкт-Петербург ыцIэ Петро-градкIэ зэблахъугъагъ.

***

1918-рэ ильэсым адыгэ революционерхэу Шэу-джэнхэу Мосэрэ Гоцъу-наерэ белогвардейцэхэм палъагъэх.

(Тикорр.).

КІэлэеджэкІо 247-рэ чІэхъажьышт

Адыгэкъалэ иублэлэ еджаплэ ипашэу Чэтыжъ Маринэ «Адыгэ макъэм» иныбджэгъушъ. Лъэпкъ гъэзе-тыр кыыретхыкы, итхыгъэ гъэшлэгъонхэр кыырегъахъэх, Іофыгъо зэфэшъхъафхэр кыыщелэтых. Адыгабзэр икыу фэдизэу зэрамыгъэлажъэрэм, чІэнагъэхэр ащ зэришыхэрэм агъэгумэкы. Ащ фэшІ тэри лъытэныгъэ фэтэшІы, иІофхэр зэрэкІохэрэр, зыгъэгумэкІохэрэр зэтэгъашІэх.

Чэтыжъ Маринэ 1991-рэ илгъэсым Адыгэ къэралыгъо пединститутыр кыуыхыгъ. Хъэлъэкъое гурыт еджаплэм ІофшІэныр шыригъэжъагъ. Апэ вожатэу Іоф ышІагъ, етіанэ кІалэхэр ригъэдженхэм фежъагъ. Егъэджен-Іуныгъэм зыпылтыр илгъэс 20 хуыгъ. Ащ фэдиз уахътэм ищытхъу аригъалозэ иныбжыкІэгъум кыыхихыгъэ сэнэхъатым хъалэлэу рылэжъагъ.

Зигугъу къэтшыгъэ ублэлэ еджаплэм идиректорэу Маринэ зылажъэрэр илгъэси 7 хуыгъ. А уахътэм кыыклоцІ еджаплэм хъахъыгъагъ ригъэшІыгъ, еджэплэ пэрытэу республикэм итхэм ахалыгътэ хуыгъ.

— Непэ тиублэлэ еджаплэ егъэджен-Іуныгъэм исыд фэдэрэ лъэныкъокІи ипчъэхэр кыыІутхынхъшъ, кІэлэеджэкІо цыкІухэр кыычІэдгъэхъанхэм фытегъэпсыхъагъ, — тиупчІэхэм яджэуапхэр къаритыжъхъэзэ, илгъэсыкІэ еджэгъум зызэрефагъэхъазырыгъэр кыытфе-

Іуатэ Чэтыжъ Маринэ. — Клас-схэри, кабинетхэри, дэпкъхэри, джэхашъохэри зэпэлы-дыжъхъу гъэпсыгъэх. Тхыгъэу тищыкІагъэхэри кыытфащэгъэх. ТишхалІи Іоф ышІэным фэхъазыр, гъэучыІалыи, нэмыкІэу ищыкІагъэхэри чІэтых. ТикІэлэеджэкІо цыкІухэм гъомылэпхъэ стырхэр щэджагъорэ афагъэхъазырхъэзэ ашІышт.

ИлгъэсыкІэ еджэгъум ублэлэ еджаплэм щэджэщтыр нэбгырэ 247-рэ. Апэрэ классым къэкІоштыр кІэлэцІыкІу 57-рэ. Илгъэс еджэгъоу кыызтыныкІыгъэм ублэлэ еджаплэм кыычІи-Іупшыгъэр нэбгырэ 54-рэ.

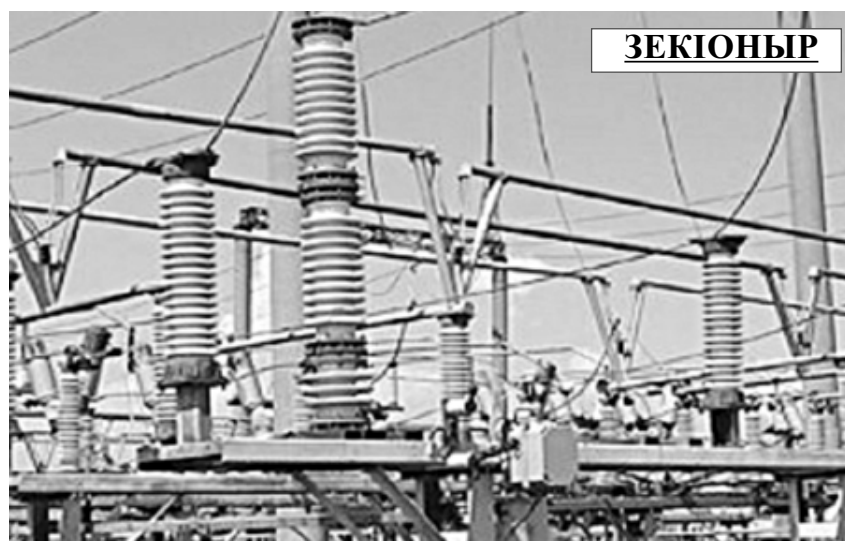
Корр.: КІэлэегъэджэ коллективыр сыд фэдиза зэрэхъурэр? Ахэм ащыщэу анахъ хъуп-хъэхэм ацІэ кыытфе-Іоба.

Ч.М.: КІэлэегъэджэ дэй ти-Іеп. Тызхэт лъэхъаным пшъэ-рылгъэу кыыгъэуцухэрэр бгъэ-цэкІэнхэм фэшІ удэин уфитэп.

Уахътэм шапхъэу кыыгъэуцухэрэм адебгъаштэзэ улэжъэн фае. Джары тикІэлэегъаджэхэр зэкІэ курс зэфэшъхъафхэм зыкІащыІагъэхэр, яшІэныгъэ зыкІыхагъэхъагъэр. Сэри Москва сагъэкІогагъ, Ростов-на-Дону тыкыщыфагъэсагъ модернизацием ишапхъэхэр шыІэныгъэм шыгъэцэ-кІэгъэнхэм фэшІ егъэджен-Іуныгъэр еджаплэхэм зэрашъ-зэхэпщэщтым. Непэ тикІэлэ-егъаджэхэм Іоф зэрашІэшт программэхэри зэхагъэуца-гъэх.

Ауми, укыыкІэупчІагъэшъ, кІэлэегъэджэ дэгъухэм анахъ дэгъужьхэм ацІэ къесІон. Ахэр тизавучэу Къэбзэнэ Джэнэтхъан, Шэуджэн Самэт, Нэшгулэщэ Сусан, Ереджыбэкъо Марин, ЛэупэкІэ Сусан. Логопедэу ти-Іэр ЦыкІу Сусан, психологыр ХъокІо Светлан. Медицинэм икабинети, процедурнэ кабинетхэри, нэмыкІэу тищыкІа-гъэхэри тиІэх ахэр оборудова-ние зэфэшъхъафхэмкІэ зте-гъэпсыхъагъэх. Ар зэкІэ тфэзы-гъэцэкІагъэр къалэм имэрэу Хъатэгъу Налбий. Гъэсэны-гъэмкІэ къэлэ администраци-ем игъэІорышІапІэ ипашэу ТхъалІ Махъмудэ мафэ къэс тигумэкІхэр кыыддигощыгъэх, компьютерхэр, ноутбукхэр кыытфаригъэщэгъэх.

НЭХЭЕ Рэмзан.

ЗЕКІОНЫР

Корей сатыур Къыблэм къэсыгъ

ЗекІо зыгъэпсэфыпІэ зэхэтэу Урысыем и Къыблэ шъолтыр шагъэпсыщтым Корейм иинвесторхэм анаІэ кыытырадзагъэу шыт, ямылкъу шыщ кыыхалъхъанэу зІухыгъэ Іахъэхэлъ обществэу «Темыр Кавказым икурортхэр» зыфиІорэм ипашэхэм зэзэгъыны-гъэ къадашІыгъ.

Темыр Корейм шыпсэурэ инве-сторхэм ашыщхэм джыри Темыр Кавказым, Адыгеим ыкІи Красно-дар краим ашашышт кластерым игъэпсын кыыхэлажъэхэ ашІои-гъоу Дагъыстан Республикэм кло-гагъэх. Къушъхъэхэр къаплъы-хъагъэх, электроэнергиер ахэм ахэпцэн хъумэ зишІуагъэ къэ-кІошт трансформаторнэ станцие-хэр шІыгъахъэху зэрахэтхэм, газ рыкІуапІэхэр зэрамычыжъэхэм ыгъэгъушІуагъэх.

Икыгъэ илгъэсым я Х-рэ Дунэе

инвестиционнэ форумэу «Шъачэ-2011-рэ» зыфиІорэр зыщІэм уры-сые-корейскэ предприятие зэрэз-хашъэрэр къэзгъэшъыпкъыжъырэ Зэ-зэгъыныгъэм бгъуитІури кІэтхэгъа-гъэх, ащ В. Путиныри хэлэжъыгъагъ.

Компаниешхоу «Eurasia Energy Holdings» зыфиІорэм Урысыем и Къыблэ шъолтыр шагъэпсышт зе-кІо зыгъэпсэфыпІэ зэхэтым хъащт зыгъэпсэфыпІэ чыплэхэм электро-энергиер ящэлэгъэныр ыпшъэ ри-лхъахъыгъ. Ащ кыызгуищэгъэ компание зэфэшъхъафхэри проек-тым ямылкъу шыщ кыыхалъхъаным фэхъазырых. Корейскэ сатыум шы-щэу Кавказым шагъэпсышт зыгъэ-псэфыпІэхэм доллар миллиард фэ-диз къахалъхъащт. Ащ шыщэу про-цент 50-р зІухыгъэ Іахъэхэлъ обществэу «Темыр Кавказым икурорт-хэр» зыфиІорэм, процент 40-р — «Korea Western Power», проценти 10-р «СНТ Korea» яештых.

(Тикорр.).

Делэкъохэр чемпионных

Шышъхъэлум и 26-м Очэпшые лІэ-кыуи 9-мэ якомандэхэр футбол шызе-дешІагъэх. Ахэр къоджэ зэфэшъхъа-фхэм къарыкІыгъагъэх: Делэкъох, Блэ-

гъождых, Іэшъынэх, ГъукІэлых, Хъутых, Нэныжъых, Еутыхых, Стлашъух, Кушъух. Ахэтыгъэх ахэм футбол ешІэным ивеге-ранхэу Іэшъынэ Махъмудэ, Еутых Кимэ,

Делэкъохэу Адамэрэ Хылымэрэ.

ИлгъэсипІэ хуыгъэу лакъохэм футбол ешІэрэ купхэм язэнэкъокъухэр зэхашэ къэс, ащ пэрытныгъэр шызыубытырэр,

районым ичемпион хуэрэр Делэкъо ла-къом ифутболистхэр арых. Ащ фэшІ зэ-хэщэкІо комитетым Делэкъомэ якъоджэ гупсэ зІукІэгъухэр шырегъэкІокІыгъэ-ныр игъоу ылытагъ.

Лакъохэм язэнэкъокъу фэгъэхъыгъэ футбол ешІэгъум шылагъэх, ащ хэлажъэ-хэрэм гушІэ фабэхэр къафаІуагъэх район администрацием ипашэ игуадзэхэу Зэра-мыку Салбийрэ Бэгъушъэ Борисэрэ, спорткомитетым итхъаматэу Хъабэхъу Адамэ, Очэпшые чыплэ коим ипашэ игуа-дзэу ТхъазфэшІу Аслъанэ.

Цыф бэдэдэ кызэкІоллэгъэ зэнэкъо-къур гъэшІэгъонэу рекІокІыгъ. Футбол цыкІумкІэ зэнэкъокъур кІэхуым зынэ-сым, ащ шыздешІэнхэу хуыгъэ Делэкъо-хэмрэ ГъукІэлхэмрэ якомандэхэр. Купи-тіумэ язэу нахъ дэгъоу футбол ешІэрэр кыыхэхыгъогагъ, афэгумэкІынхэу чыла-гъохэм къарыкІыгъэхэри бэрэ агъэкуа-гъэх, хэти фэягъ пэрытныгъэр кыыди-хыным. Ау анахъ лъэшэу кыычІэкІыгъэр Делэкъо лакъом икІэлэ бланэхэр арых. Ахэр ятфэнэрэу районым ичемпион ху-гъэх. Ятлонэрэ чыплэр зыхыгъэр Гъу-кІэлІ лакъом икоманд, ящэнэрэ хуыгъэхэр Нэныжъ лакъом ифутболистхэр арых.

(Тикорр.).

Унэр ыгъэстын гухэлъ иІагъ

Адыгэ Республикэм хэгъэгъу клоцІ ІофхэмкІэ и Мини-стерствэ кыызэритырэмкІэ, шышъхъэлум и 20-м кыы-щегъэжъагъэу и 26-м нэс республикэм бзэджэшІэгъэ 88-рэ шызэрахъагъ. Ахэр: хъункІэн бзэджэшІагъэу 5, трыгуагъэхэу 32-рэ, гъэпцІагъэ зыхэлъ бзэджэшІэгъи 5, машинэр рафыжъагъэу 3, экономикэм ыльэныкъокІэ 13, нэмыкІхэри. Хэбзэгъэуцугъэр зыукъогъэ нэбгырэ 79-рэ хэбзэухъу-мэкІо кыулыкхуэм агъэунэфын алъэкІыгъ, бзэджэ-шІагъэу зэхафыгъэр процент 87-м ехъу.

Мыекъуапэ шыпсэурэ хуэлы-фыгъэу зэон-хъункІэн бзэджэ-шІагъэ зезыхагъэм ыльэныкъо-кІэ кыызІуахыгъэ уголовнэ Іо-фыр следственнэ отделэу Мые-къуапэ шыІэм зэхифыгъ. Джы

ащ илгъэси 10-м нэс хъапс ты-ральхъан алъэкІышт.

Мыекъуапэ иунэ горэм куо макъэхэр кыызэриІуыгъэхэрэм епхыгъэ къэбар чэщым хэбзэ-ухъумэкІо кыулыкхуэм къалэкІэ-

хъагъ ыкІи а чыплэм ахэр псын-кІэу къэсыгъэх. Зырыхъэгъэхэ унэм лъыр кыыпычъэу бзылфы-гъэ илыгъ. Полицием икыулы-кыушІэхэм зэхашэгъэ уплэкІун-хэм кыызэрагъэлъэгъуагъэмкІэ, бзылфыгъэмрэ ащ дэпсэушты-гъэ хуэлыфыгъэмрэ азыфагу зэмызгъыныгъэ кыызетаджэм, ятлонэрэм шъэжыер кыыпхъуа-ти, зауэрэ игъусэ хэпыджагъ.

ХэбзэухъумақІохэм нэужым зэхашэгъэ оперативнэ-лтыхъон Іофтхъабзэхэм яшІуагъэкІэ мы бзэджэшІэгъэ хылыр зезыха-гъэр охъабэ темышІэу къаубы-тыгъ.

Джырэ уахътэ уголовнэ Іофыр Мыекъопэ къэлэ хыкумым зэ-хифынэу Іэклагъэхъагъ.

Поселкэу Краснооктябрьскэм шыпсэурэ бзылфыгъэу илгъэс 47-рэ зыныбжыым полицием иотделэу Мыекъопэ районым шы-Іэм мы мафэхэм зыфигъэзагъ. Ащ кыызэриІуагъэмкІэ, амыгъэ-унэфыгъэ бзэджашІэхэм иунэ машІо кыыкладзэн гухэлъ ялагъ.

Оперативникхэм зэрагъэ-унэфыгъэмкІэ, шышъхъэлум и 19-м, чэщым, бзылфыгъэр иунэ исыгъэп. Ащ ишъхъангъупчъэ бзэджашІэ горэм хиути, псын-кІэу кыызэкІэнэрэ пкыгъгор ри-

Іагъ. Ащ кыыхэкІыкІэ унэм итыгъэхэр стыгъэх, ыкІоцІи фыкыуагъэхэр фэхъугъэх. Бзылф-фыгъэм игъунэгъухэр ары мы-хуыгъагъэмэ, псэупІэр зэрэщы-тэу стыщтыгъэ. Ахэр арых мэ-шІогъэкІосэ кыулыкхуэм къе-джагъэхэр.

Мыщ епхыгъэу хэбзэухъума-қІохэм оперативнэ-лтыхъон Іоф-тхъабзэхэр рагъэкІокІыхъэзэ бзылфыгъэм имахуэлызэ къау-бытыгъ. ЫлпэкІэ ар хъапсым дэ-сыгъ, поселкэу Табачнэм щэ-псэу. Унэм зэрэкІидзагъэм ар еуцоллэжыгъ, ишІугуащэ ыгу зэрэримыхырэм кыыхэкІыкІэ бзэджэшІагъэр зэрихъагъэу кы-Іуагъ.

Уголовнэ Іоф кыызІуахыгъ, уплэкІунхэр мақІох.

***

Тыгъэнэбзый

***

Юныгъом и 1-р — шІэныгъэм и Маф

БЭГЪ Нурбий Шуфэс, сентябрэр!

Къытфэсыгъ сентябрэм
иапэрэ мафэ,
Иапэрэ мафэу
ЗэкІэми тфэмафэр!

Чэфэу тыпэгъокІы
Мэфэ къыхъэгъакІэм.
ЕджанІэм тылонэу
Непэ етэгъажьэ!

Къытфэсыгъ сентябрэм
иапэрэ мафэ!
Шуфэс, мэфэ нэфэу
ЗэкІэми тфэмафэр!

ЖЭНЭ Къырымыз Тхылъыр ныбджэгъу дэгъу

Тхылъыр цыфым ифед,
Жьымрэ псымрэ афэд.
АкылымкІэ гъомыл,
Акыл зІлэм къемыл.
Тхылъым нэмыплэ емыт,
Шуагъэу пылтым гу лъыт.
Ар боу гъусэгъу дэгъу,
Цыфым илэнылэгъу,
Игулътэ къелэт,
КъарыушІуи къырет,
Тхылъым шгъэфыр дзыбз,
Ар шІэныгъэ ІункІыбз.

ИлээсыкІэ еджэгъум иапэрэ мафэ мы мэфэкІ дахэр
щыхагъэунэфыкІы. КІэлэцІыкІу пэпчэ цыфы хъунымкІэ анахь
ищыкІэгъэ шІэныгъэхэр зышарагъэгъотырэ еджанІэхэм мы мафэм тыдэкІи япчэ—
хэр къыщызэлухахьыкІы. Ащ имэкъэгъэу чэфэу апэрэ одыджыныри ащэжъынчы.
Апэрэу еджанІэ пчэшъхьалум елэбакъохэрэм, илээс къэс псауныгъэкІэ,
гушлогъуабэкІэ, гъэхъагъэхэмкІэ кІэлэегъаджэхэр, ны-тыхэр, апшээрэ классхэм
ащеджэрэ еджакІохэр афэгушІох, шІэныгъэ лъэгъо гупсэф техъанхэу афэлъалох.

Гъэсэнэгъэм, шІэныгъэм
яхьылэгъэ гущылэгъэ дэхабэ щыл,
ахэр зэжъугъашІэх, шъугу ишъуу—
бытэх:

АмышІэрэм кІэупчІэх.

Бэ зэгъашІэ, бэ умыло.

Гъэсэнэгъэр мыкІодыжъын
былым.

Тыдэ щылэми шІэныгъэм лъыкІу.

Тхылъыр шІэныгъэм илункІыбз.

Уемыджэмэ, умыгъас, умыгъасэмэ,
убзаку.

ШІэныгъэрэ Іэшлагъэрэ зэкъошых.

Ауж зыкъыригъэнагъэп

Юныгъом и 1-р — мэфэкІ
фаб. Унагъом исым зэкІэ — Да-
ринэ имами, ипапи, ышна-
хьыжъэу Дамири нэф къызы-
шъыгъэм къыщегъэжъагъэу
яшъыпкъ: загъэдэхагъ, загъэкІэ-
рэкІагъ. Дамир ыныбжэ илээси
7 хъугъэ, непэ апэрэу ублэлІэ
еджанІэм макІо. Зетегъэпсы-
хъагъ: кІэлэ-кІэлэ шъыпкъ, фэ-
шІукъабзэу кІэкозэпыл цыкІу,
джэнэ фыжъыбзэ, цокъэ шІуцІэ
лыдитІу щыгъ, галстук шІэтыри
дэлъ — зегъэины, зегъэхъупхъэ.

Нэнэдышъи къом ыкІо цыкІу
теупхъухъэмэ, едэхашІэзэ лъэ-
кІуагъ, мары ибгъэдэжыбэ тхы-
лпылІэ ахъщэ фыреко, фишІэ-
щтыр ащышъэу ышІэрэп.

Дамир «шъумыгумэкІ» къы-
ригъэкІэу, къэлэпчъэкІыб зышъы-
хъуным ышъыпхъу цыкІурэ ина-
нэрэ гушІопсэу Іэ къафишІыгъ,
икІуи, ичъи зэхэтэу кІиІагъ.

Нэрэ-Іэрэм унэшхор нэкІы
къэхъугъ. Нэнэдышъэ икІэсэ
пщэрыхъапІэм зыригъэхъыгъ.

Даринэ иджэгъолэ отэр ахэ-
тІысхъажьыгъ, ау непэрэмкІэ
ахэр ынэ къылуиэхэрэп. Имы-
хъабзэу сабыир щыс, мэлпызы.
Такъикъ заулэ ауштэу кІуагъэ.
Даринэ къызышъыпкъы, ищыгъын-
хэр зыдэлъ пхъонтэшхор къы-
зэлугъэгъыгъ, джанэмэ анахь
дахэу, фыжъыбзэу, Іупахъэм зэ-
рихъэрэ кІэбаринэр къышти,
зыщилъагъ. Илээсищырэ ны-
къорэм шъхъац кІыхъэр фэблэ-
на, ау ащи ришІэн къыгъотыгъ,
псынклэу къытІупщи, мэкъэ-
шхомкІэ хэжъыхъэ фэдэу ышІи,
шъхъэтэлъ шэлпэу мышкІухэр
зытесхэр тырилъхъагъ. Гъун-
джэм кІэрыхы иплъагъ: пшгъэ-
шъэжъые дэхащэ горэ къеңы —
ыни, ыпи мэхъых — сурэт дэд.
Зыфэрзэжъэу илак гъэмэфэ
цокъэ хъафыбгъэхэри къыди-
гъэкІошъи, арыуцагъ — къэу-
бытыжэ джы!

ЕджанІэр къапэчыжъагъэп,
зытес урамышхо кІыхъэр къыз-
щиухэрэ къопэ шъыпкъэм щы-
тыгъ, ащ щеджэнэу ыныбжэ

икъумэ, зэрэчІэхъаштыри бэрэ
пшгъэшъэжъыем ралощтыгъ.
Арыти, тІэкІу гужъуагъэми, бы-
ным ауж зыкъыригъэнагъэп.

ЕджанІэ шагум щымэфэ-
кІышхуагъ. ЗэкІэ къалэм дэсыр
къекІужыгъэм фэдэу, еджакІо-
хэмрэ инхэмрэ кІэф-пэф закІэу
щызэхэтыгъэх. Орэд чэфым, усэ
макъэм залэты! Дарини мэгъу-
зажэ, хэти гу къылымтыгъэу еу
Іоу акІоцІырэкІы, мары Іэнэшхо
инэу техъо плъыжъыр зытелгъэу
цыфыбэр зыкІэрытым пэблэгъэ
шъыпкъэу уцугъэ. Плэмэ,
къыпэчынатІэу имами, ипапи,
Дамири щытхэу елгъэгъу. Джы
изакъоу зилыгъэжъырэп, зы-
шІоин, зышІодах, зышІохъупхъ,
джарыба, иехэм ауж зыкъыри-
гъэнагъэп.

Зыльэгъухэрэри сабыим къы-
пэгушІуагъэх, мо пшгъэшъэжъые
сабыл дэдэу, зыцокъэ цыкІухэр
зэгъээкІыгъэу зыщыгъэу, ямы-
шыкІэу гъэкІэрэкІагъэм ящхи
макІэу къегъакІо.

***

Илээсхэр ащ тешІэжъхи Да-
рини пшгъашъэ хъугъэми, ицау-
къэхэр зэблэгъэуцукІыгъэу
щыгъэхэу, шъхъащыр псыхъога-
щэу, ыпллэу итэкъуагъэу еджа-
пІэм Дамир ыуж ихъи зэрэ-
кІогъагъэр ыгъатхъэхэу бэрэ
къалотэжъы.

Къоджэхъ- къоджэшхэр къашІэх

Адырамыдабз, къыры-
мыбзэгъу.

«Ей» зымыІорэ жьона-
кІу.

ЗыкІэ тІаркъоу бгы-
къур зиунанІэ.

ПсыхъмыкІ кІэшІой.

Тамэ иІ, ау быбырэн,
лъакъо илэн, ау укІэхъа-
щтэн.

Ышъхъэ ины, ынэ цы-
кІу, хьылъабэ зэрехъэ.

Ышъхъэ гъуаплэ, ылтэ
бэц.

КІэлэцІыкІухэр, пстэ-
уми апэу джэуап тэрэхэр
зэрыт писъмэр къытфэ-
зыгъэхъырэм, текІоны-
гъэр фэдгъэшъошэшт.

НэкІубгъор
зыгъэхъазырыгъэр
МАМЫРЫКЪО Нуриет.

***

Тэхьутэмыкьуае цлэрылохэр шагъасэх

Кушэкьо Сим.

— Тэхьутэмыкьуае музыкэмкIэ иеджапIэ илгэси 4-рэ сырипэ-шагъ, — кьелуатэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние ипашэу, Урысыем культурэмкIэ изаслуженнэ ИофышIэу, Адыгеим искусствэхэмкIэ изаслуженнэ ИофышIэшхоу Хьот Заур. — IэнапIэм имэхьанэ кьызгурыИоным, куп зесшэным афэшI Тэхьутэмыкьуае Иоф зэрэщыслагъэр шIукIэ сыгу кьэкIыжы.

1973 — 1976-рэ илгэсхэр арых Хьот Заур кьызытегушыIэрэр. Партием ирайком иапэрэ секретарэу ЖэнэлI Нурдинэ, районым иисполком культурэмкIэ иотдел ипашэу ЛэупэкIэ Аскэр, нэмыкIхэм Иоф адэпшIэныр IэшIэхэу зэрэщытыгъэр, музыкэмкIэ кьоджэ еджапIэхэу Краснодар краим итхэм анахь дэгъухэм Тэхьутэмыкьуае икIэлэцIыкIу еджапIэ зэрэщытыгъэр искусствэр зикIасэмэ дэгъоу кьашIэжы.

— Лгэцэрыкьо Кимэ, Ацумыжэ Шамсэт, нэмыкI кIэлэгъаджэхэу еджапIэм Iутыгъэхэм яшIушлагъэ сщыгъупшэрэп, — зэдэгущыIэгъур лгэгэкIуатэ Хьот Заур. — Джырэ уахьтэ Тэхьутэмыкьуае искусствэхэмкIэ иеджапIэ ипашэу Пшыпый Аскэр, Адыгэ Республи-

ИскусствэхэмкIэ Тэхьутэмыкьуае икIэлэцIыкIу еджапIэ гъэсэнэгъэ щы-зэзыгъэгъотыгъэхэм, Иоф щызыслагъэхэм цIыф цлэрылохэр кьахэкIыгъэх. ШIэныгъэр щыIэныгъэм щыпхыращызэ, Адыгэ Республикэм щытхьур кьыфзыхьырэмэ тарэ-гушхо.

кэм инароднэ артисткэу Кушэкьо Симэ, Адыгеим изаслуженнэ артистэу Мышпэ Андзаур, сэнаушыгъэ зыхэлэ пщынаоу Къэлэкъутэ-кьо Инвер, нэмыкIхэри щеджагъэх, щытхьур афэтIо.

— Зы сэнэхьат тIэу искусствэм тыфэлажэ, — игупшысэхэм ташегъэгъуазэ Адыгеим и Къэралыгъо филармоние иорэдIоу Кушэкьо Симэ. — Къуаджэм ушеджагъэу кьалэм уишIэныгъэ зыщыхэбгъахьокIэ, дэгъоу кьыбгурэIо уикIэлэгъаджэхэм яшIушлагъэ.

Тыркуем, Израиль, Германием, нэмыкI хэгъэгухэм Кушэкьо Симэ ащылагъ. Ятэ-янэхэм джырэ-благъэ Тэхьутэмыкьуае кьызэрэщытаIуагъэу, искусствэм узыIэпишэмэ, удэлажэ пшIоигъоу амалхэм уалыхьушт. Симэ зыдэшыхьахьыжырэп. Кьыблэ Осетием, Абхазым, фэшхьаф чIыпIэ «мырэхьатхэм» ащылагъ, Тхьэм кьыритыгъэ мэкъэ Iэтыгъэр мамыр псэукIэм игъэпытэн фигыжьынычыгъ.

Типшъашъэ

С.-Петербург кьыщыфэгущIуагъэх

Урысыем иобщественнэ Иофыгъоу «Урысыем игугъэхэр» зыфи-лоу 2011-рэ илгэсым зэхашагъэм шIэныгъэ куухэр Екатерина Жу-

ченкэм кьыщыгъэлэгъуагъэх. ФортепианэмкIэ оредышхохэр кьегъэлогъэнхэмкIэ иIэпIэсэныгъэ осэ ин кьыфашIыгъ, шIухьаф-

Пшыпый Аскэр, Екатерина Жученкэр, Хьатитэ Алин.

тынэу сомэ мин 20 ыкIи Щытхьу тхылгыр кьыфагъэшхошагъэх. Михаил Ломоносовым ыцIэкIэ бгъэхэлхьэ тамыгъэр, нэпэплэ шIухьафтынхэр зэнэкьокъум изэхэчакIомэ кьыратыгъэх.

Екатерина Жученкэм икIэлэгъаджэу Хьатитэ Аминэ тимузыкальнэ искусствэ щызэлъашIэ. Мамырыгъэм игъэпытэн, Адыгэ Республикэм, кIэлэцIыкIухэм афэгъэхыгъэ оредхэр ыусыгъэх, тикомпозиторхэм я Союз исатыр кьыхэуцонэу тыщэгуты.

Пшыпый Аскэррэ Хьатитэ Алинэрэ ашIогъэшIэгъонэу кьытфалотагъэр Екатерина Жученкэм гуетыныгъэ ин хэлъэу искусствэм зызэрфигъасэрэр ары. Ипшгъэшэгъухэм щысэ афэхъу. Классикэм кьыхэхьэгъэ произведенийхэр фортепианэмкIэ кьыригъалохэ зыхьукIэ, мурадэу иIэри нахь кьыхышы.

— Музыкэр сищыIэныгъэ щыщхьугъэ, — еIо Екатерина Жученкэм. — СикIэлэгъаджэхэм лгэшэу сафэраз. Сэнаушыгъэ зыхэлэ

ныбжьыкIэмэ язэнэкьокъухэу Урысыем, Адыгеим ащыкIуагъэхэм сахэлъагъ. Апэрэ чIыпIэхэр кьыдэсымыкыгъэхэми, сыгу згъэкIодыштыгъэп. СикIэлэгъаджэу Хьатитэ Аминэ ишIуагъэкIэ «Урысыем игугъэхэр» зыфиIорэм зыфэгъэхьазырыгъ.

ИшIэныгъэ хэзыгъэхьорэ Екатерина Жученкэр Адыгэ Республикэм искусствэхэмкIэ иколледжэу У. Тхьабысымэм ыцIэ зыхьырэм чIэхьагъ. М. Марченкэр, М. Расколец, Е. Осаковская, нэмыкIхэри икIэлэгъаджэх.

НыбжьыкIэхэр культурэмрэ искусствэмрэ афэгъэсэгъэнхэр Иоф кьызырыкIоу зэрэщымыгъэр дэгъоу кьагурэIо Тэхьутэмыкьое районым иадминистрации иИофышIэхэм, лгэкI зIэхэу еджакIохэм IэпыIэгъу кьафэхьухэрэм.

— ГъэзетымкIэ зэкIэми «Тхьашъуегъэпсэу» ясложы сшIоигъу, ахэр тигъусэхэшъ, тисэнэхьат тыфшъыпкьэу тызэрэпсэуштым тыпылэ, — кьытиIуагъ Хьатитэ Алинэ.

ГАНДБОЛ

«Адыифыр» зыпкъ еуцожьы

«Адыиф» Мыекъуапэ — Азербайджан ихэшыпыкIыгъэ команд — 28:24.

Шышхьэлум и 28-м Мыекъуапэ щызэдешлагъэх.

«Адыиф» — Азербайджан ихэшыпыкIыгъэ команд — 29:16.

Шышхьэлум и 29-м Мыекъуапэ щызэлуклагъэх.

Адыгеимрэ Азербайджанрэ гандболымкIэ ябылфыгъэ командэхэм ныбджэгъу ешIэгъухэр здыряIэнхэр шэнэшIу афэхьугъ. Илгэс къэс пIоми хьунэу Мыекъуапэ щызэлэIэх. ЯIэпIэсэныгъэ зэрэхагъахьорэм дакIоу, спортсменкэхэр нэлусэ зэфэхьух, язэфыщытыкIэхэр агъэпытэх. Тренерхэр опытеу яIэмкIэ зэхьожьых.

Апэрэ ешIэгъум ятIонэрэр ебгъапшэмэ, зэфэхьысыжмэ кьаушыхьатырэм уегъэгущIо. «Адыифым» иухьазырыныгъэ хэпшыкIэу хэгъахьо. Тренер шхьалэу Виталий Барсуковым спортсменкэу кьыригъэблэгъагъэмэ тикомандэ иешIакIэ нахьышIу ашIын алгэкIыштэу тагъэгугъэ. Юлия Куцеваловар, Анна Головор, нэмыкI ныбжьыкIэхэр «Адыифым» пыгъэу хэуцонхэм пылтых.

ТикгъэлэпчэIутхэу Наталья Тормозовамрэ Рената Каюмовамрэ уащытхьуныр атефэ. Цы-

хьэшIэгъоу ешIэх, метрибл тазыр дзыгъохэр кьызэкIадзэжхэу бэрэ кьыхэкIы. Татьяна Гусаковар, Екатерина Дьяковар, Ольга Исаченкэр, Ирина Малхозовар, Юлия Коцаревар, Татьяна Гоппенкэр, Дэрбэ Заремэ, Наталья Еремченкэр, нэмыкIхэри ныбджэгъу ешIэгъухэм ахэлэжыагъэх. Ухьумэн Иофыгъохэр зыгъэцакIэрэмэ шыкIагъэхэр афэтэлэгъухэми, «Адыифыр» нахьышIоу тапэкIэ зэрэшIэштым тицыхьэ телъ.

Ныбджэгъу ешIэгъухэм яплгыгъ Адыгэ Республикэм физкультурэмкIэ ыкIи спортымкIэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу Джармэкьо Юсыф. Ащ кьызэрэтиIуагъэу, СССР-м изаслуженнэ тренерэу Виталий Барсуковым опытышхоу иIэм ишIуагъэкIэ «Адыифым» зэхьокIыныгъэхэр псынкIэу фишIыгъэх. Тигандболисткэхэм ухьумэн Иофыгъохэр нэмыкI шыпкьэу агъэцакIэх. ЗэгурэIох, дэпкъ пытэм фэдэу гъунапкэм Иоуцох.

М. Аникинар, О. Исаченкэр, командэм икапитанэу М. Мартыненкэр, И. Малхозовар, А. Игнатченкэр, нэмыкIхэри ыпэкIэ зэрэщешIэхэрэм узыгъэгущIонэу хэтлгъагъорэр макIэп.

Мы мафэхэм Ростов-на-Дону шыкIошт турнирым «Адыифыр» хэлэжьэшт. Ионыгъом и 8-м Урысыем изэнэкьокъу аублэшт. ПэшIорыгъэшэу кьызэрэтиIуагъэмкIэ, «Адыифыр» Ростов-на-Дону шыIукIэшт чIыпIэ командэу «Ростов-Доным».

Ирина Малхозовар, Ольга Исаченкэр, Марина Васильевар ешIэгъухэм ахэлэжыагъэх.

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр
ЕМТИЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ
Республикэм лгэкпъ
ИофхэмкIэ, IэкIыб
кьэралхэм
ашыпсэурэ
тилгэпкьэгъухэм
адыряIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи кьэбар
жъугъэм
иамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шхьалэр
ДЭРБЭ
ТИМУР

Редактор
шхьалэм
иапэрэ гуадзэр
МЭШЛЭКЪО
Саид

ПшгъэдэкIыжъ
зыхьырэ
секретары

ХЪУРМЭ
Хьусен

Редакциер
зыхьыIэр:
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьалэм
иапэрэ

гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшгъэдэкIыжъ зы-
хьырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын ИофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлъы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Тему-Кавказ
чIыпIэ гъэлоры-
шIапI, зэраушыхьа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчгъагъэр
4156
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2639

Хэутыным
узыкIэштхэнэу щыт
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэштхэгъэхэ
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00